

N:o 2.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 Febr. 1882, kl. 5 e. m.

*Memorial, angående verkställd granskning af Riksbankens tillstånd
och förvaltning.*

Uti § 4 af den för Banko-Utskottet gällande instruktion är föreskrift meddelad Utskottet att undersöka och granska Riksbankens tillstånd samt huru densamma blifvit styrd och förvaltd och att dervid med synnerlig uppmärksamhet följa fullmäktiges i Riksbanken åtgärder i och för metalliska kassans upprätthållande samt myntutvexlingens fortgång och bestånd.

I anledning häraf och enär ansvarsfrihet senast blifvit fullmäktige i Riksbanken beviljad för förvaltningen af denna banks såväl hufvud- som afdelningskontor under år 1879 äfvensom för de beslut och åtgärder, hvilka finnas intagna i fullmäktiges protokoll från den 15 Januari 1880 till och med samma dag 1881, har, för fullgörande af ofvanberörda sitt åliggande, Utskottet tagit kännedom dels af de berättelser rörande 1880 års förvaltning, sistlidna års revisorer af Riksbankens hufvud- och afdelningskontor afgifvit, dels af fullmäktiges allmänna och särskilda protokoll för tiden från nyssnämnda den 15 Januari 1881 till samma dag innevarande år, dels ock af fullmäktiges i Utskottets memorial N:o 1 till Riksdagen öfverlemnade berättelse jemte de denna följaktiga berättelser från styrelserna öfver Riksbankens afdelningskontor i afseende å dessas förvaltning under år 1881; och får Utskottet, efter nu fulländad granskning, berättelse deröfver till Riksdagen härmed afgifva.

Riksbankens kassatillgångar — guld, silfver och behållningar hos utländska bankinrättningar eller handelshus — sammanlagda med Riksbankens förråd af utrikes vexlar, hafva under det senast förflutna året vexlat mellan 40,76 millioner kronor i slutet af Mars och 31,98 millioner kronor i medlet af December samt utgjorde vid sagda års ingång 37,67 millioner kronor och vid dess slut 32,72 millioner kronor, utvisande sålunda en minskning under året i dessa tillgångar af i det närmaste 5 millioner kronor. Beloppet af utelöpande sedlar för samma tid nedgick från 39,40 millioner kronor vid årets början till 30,64 millioner kronor i medlet af April och besteg sig vid årsafslutningen till 37,79 millioner kronor, således något öfver halfannan million mindre än vid 1881 års början, under det att sedelreserven, som vid sistnämnda tidpunkt uppgick till 12,71 millioner kronor och i medlet af Mars månad stigit till 17,85 millioner kronor, derefter och intill senare hälften af September vexlade mellan dessa belopp, hvarefter densamma stadigt sjönk och utgjorde vid årsskiftet ej mer än 5,91 millioner kronor, eller 7,80 millioner mindre än vid 1881 års ingång.

I Riksbankens kassatillgångar har under nyssnämnda år den metalliska kassan ingått med ett belopp, som från 16,22 millioner kronor vid årets början var i ständigt stigande till medlet af Maj månad, från hvilken tid åter kassan i allmänhet nedgick och, oaktadt vidtagna åtgärder af fullmäktige, sjönk så, att densamma under en del af November och December månader något understeg det belopp af 15 millioner kronor, hvarunder Riksbankens metalliska kassa icke får bibehållas. Till hufvudsaklig del vållades dessa betydliga påkänningar på kassan genom den särdeles under årets senare hälft ökade invexlingen i Köpenhamn af Riksbankens sedlar jemte vexeldragningar på samma ort, hvilket åter föranledde fullmäktige att, för mötande deraf och för beredande af tillgångar till kassans ökande, under senare halfårets lopp tid efter annan i Köpenhamn försälja utrikes betalbara vexlar i francs, riksmark och pund sterling till sammanlagdt belopp af mer än fem millioner kronor och att i stället därför indraga skandinaviskt guldmynt för närmare tre millioner kronor. Vidare hafva fullmäktige under November och December månader för metalliska kassans ökande låtit utaf Riksbanken tillhöriga allmänna hypoteksbankens i francs och kronor utstälde fyraprocent-obligationer af år 1879 genom Norddeutsche Bank i Hamburg afyttra sådana obligationer för en million francs till en kurs af $92\frac{1}{2}$ procent kurtagefritt men med afdrag af $\frac{1}{8}$ procent i provision. Härförutom har från England indragits

plantsguld till värde af omkring 380,000 kronor. I följd af förenämnda åtgärder till metalliska kassans uppehållande hade densamma vid årsafslutningen stigit till 15,59 millioner kronor, deraf 11,63 millioner kronor i myntadt och omyntadt guld, eller i det närmaste samma belopp som vid årets ingång, och 3,96 millioner kronor i silfver, understigande förrådet vid årets början med något öfver 400,000 kronor.

I afseende å guldkassan, som icke vid någon tidpunkt af året varit lägre än 11 millioner kronor, är att bemärka, att det i densamma ingående skandinaviska guldmyntet under året ökats med 1,85 millioner kronor, hvaremot förrådet af utländskt guldmynt minskats, hufvudsakligen genom försäljning till Köpenhamn af en och en half millioner francs efter kurs af 72,15 pr 100 francs mot likvid i skandinaviskt guldmynt.

Enligt förra Riksdagens beslut har myntning af femkronor i guld under nästlidna år företagits. Det hittills myntade beloppet, 325,000 kronor, medgifver dock ännu endast utvexling i mindre poster och till en början blott vid hufvudkontoret och två afdelningskontor, de i Göteborg och Malmö.

Hvad silfvermyntet beträffar erinras derom, att, sedan jemlikt Kongl. kungörelsen om öfvergången till det nya myntsystemet den 30 Maj 1873, de enligt Kongl. förordningen den 3 Februari 1855 eller äldre författningar preglade silfvermynt af en riksdalers värde och deröfver redan från och med den 31 December 1878 och de af ringare värde med innevarande års ingång upphört att vara lagligt betalningsmedel, såsom sådant numera icke annat silfvermynt gäller än det enligt 1873 års myntlag preglade.

Enligt aftal med Kongl. Myntverket har under nästlidna år försäljning af gammalt silfvermynt egt rum till pregelvärde motsvarande 276,000 kronor eller i vikt 4,130,23 skålpund mot godtgörelse efter medelpriset för silfver under samma tid å Londons börs, utgörande 58 kronor 56 öre skålpundet. Denna försäljning har ådragit Riksbanken en förlust af närmare 40,000 kronor.

Riksbankens utländska behållningar, hvilka under årets första månader väsentligen ökades och sedermera, med undantag för Maj, Juni och en del af Juli månader, intill September månads ingång bibehöllo sig vid ungefärligen samma storlek som vid 1881 års början eller något öfver $9\frac{1}{2}$ millioner kronor, blefvo efter sagda tidpunkt så väl för trasseringar som i och för inbetalningar af Riksbankens andel i svenska statens kon-

verteringslån af år 1880 anlitate så, att dessa behållningar vid årets slut nedgått till 5,17 millioner kronor.

Den utländska vaxelrörelsen har under nästlidna år varit icke obetydligt större än under åren 1879 och 1880. Totalbeloppet af köpta vaxlar vid Riksbankens hufvudkontor uppgick under år 1881 till 104,28 millioner och af sålda till 108,65 millioner kronor, således en omsättningssumma af nära 213 millioner kronor emot resp. 182 och 194 millioner kronor under de två föregående åren. Förutom vid hufvudkontoret har omsättning af utländska valutor egt rum jemväl vid afdelningskontoren i Göteborg och Malmö. Sålunda hafva vid det förra kontoret blifvit köpta utrikes vaxlar i pund sterling, riksmark, francs och kronor för tillhopa omkring tre och en half millioner kronor och försålt dylika valutor i riksmark för något öfver en half million kronor. Vid afdelningskontoret i Malmö har endast köp af utländska vaxlar ifrågakommit uti pund sterling, riksmark och kronor för något öfver 700,000 kronor.

Tillgången å accepterade utländska vaxlar i portföljen, som vid 1881 års slut likasom vid samma års början utgjorde närmare 12 millioner kronor, har under året vaxlat mellan något öfver 5 millioner i slutet af Februari och början af Mars samt omkring 13,5 millioner i början af Oktober.

Den å utländska vaxelhandeln för nästlidna år belöpande vinst är ovanligt stor och beräknas uppgå till något öfver 650,000 kronor emot 233,000 kronor och 286,000 kronor under åren 1879 och 1880.

Det för bemedling af svenska statens konverteringslån af år 1880 bildade konsortium, uti hvilket, såsom bekant är, Riksbanken jemväl ingick, har begagnat sig af förbehållen optionsrätt till öfvertagande af de i en andra emission af sagda lån ingående belopp, hvilka erfordrats till konvertering af 1858, 1860 och 1861 årens lån. Riksbankens vinst på konverteringen af dess tillgång å Riksgäldskontorets obligationer tillhörande sistnämnda lån har uppgått till omkring 200,000 kronor, och deltagandet i sjelfva konverteringslånet, hvars första emission omfattade 1864 och 1866 årens statslån, beredt Riksbanken en vinst af närmare 100,000 kronor.

Försäljning af Riksbankens andel i allmänna hypoteksbankens senaste franska fyraprocentlån har lemnat en vinst af omkring 190,000 kronor.

Vid läsning af fullmäktiges protokoll har Utskottet fäst sin uppmärksamhet vid en så väl i senaste revisionsberättelse angående Riksbanken under § 14 som ock i fullmäktiges berättelse till Utskottet under § 3 i korthet omförmäld lånetransaktion, bestående deruti att Riksbanken, enligt upprättadt kontrakt, mot in-teckningssäkerhet i stadsfastighet förmedlat ett på tretio års amortering stäldt obligationslån till en industriel inrättning och dervid åtagit sig att verkställa inlösen af kuponger och utlottade obligationer, derest medel dertill å vissa tider före förfallodagarne hvarje år under amorteringstiden af låntagaren till Riksbanken inbetalades.

De skäl, som, så vidt af fullmäktiges protokoll kan inhemtas, i fråga om förmedlingen af berörda obligationslån gjort sig gällande, synas vara att söka dels i den goda säkerhet, fullmäktige funnit de utfästa in-teckningarna uti fastighet i Stockholm erbjuda, och dels i den vid tiden för låneförmedlingen rikliga penningetillgången. Utskottet, som uti den insigt och omtanka, hvarmed fullmäktige skött Riksbankens angelägenheter, finner en borgen därför att all den varsamhet, dylika transaktioner naturligen betinga, af fullmäktige äfven i detta fall iakttagits, och som i afseende särskildt å förenämnda lån funnit, att obligationerna hastigt såldes, med vinst för låneförmedlaren, har dock i betraktande af Riksbankens egenskap af statsanstalt och dermed förenade grannliga uppgifter ansett sig böra för Riksdagen uttrycka sin tvekan, huruvida förmedling af obligationslån till *industriella* inrättningar i allmänhet må kunnå anses vara med Riksbankens ändamål fullt öfverensstämmande.

I afseende å Riksbankens upplåningsrörelse meddelas:

att de på upp- och afskrifning derstädes insatta medel, hvilka vid 1881 års ingång bestego sig till 386 millioner kronor på 2,261 räknin-gar, under nästlidna år vexlat mellan detta belopp och 4,38 millioner kro-nor samt uppgingo vid årets slut till 3,11 millioner kronor på 2,232 räk-ningar, äfvensom

att de i Riksbanken på deposition insatta medlen från 18,33 milli-oner kronor på 3,328 bevis vid sagda års början under året nedgått så, att depositionsbeloppet vid årsskiftet utgjorde 16,66 millioner kronor på 2,988 bevis.

Afdelningskontorens andel i denna rörelsegren har under nu ifrågasvarande år likasom tillförene varit obetydlig. De på upp- och afskrifning insatta medlen hafva

vid afdelningskontoret i:

Göteborg	vexlat emellan	68,000 och 128,000	kr. på 44 till 75	räkningar
Malmö ...	»	12,000 och 89,000	» » 48 till 71	»
Luleå	»	15,000 och 39,000	» » 13 till 23	»
Visby ...	»	14,000 och 61,000	» » 13 till 21	»
Östersund	»	4,000 och 37,000	» » 9 till 22	»
Vexiö	»	8,300 och 2,200	» » 5 till 8	»

De på deposition insatta medlen hafva utgjort
vid afdelningskontoret i:

Göteborg	602,000 till 792,000	kr. på 73 till 113	bevis
Malmö	70,000 till 195,000	» » 8 till 19	»
Luleå	68,000 till 120,000	» » 62 till 76	»
Visby	6,000 till 27,000	» » 7 till 13	»
Östersund	12,000 till 89,000	» » 9 till 44	»
Vexiö	5,000 till 10,000	» » 2 till 3	»

De för hvarje månad nästlidna år meddelade uppgifter angående Riksbankens ställning gifva vid handen, att den inrikes vexeldiskonteringen under samma år månad efter månad varit i stigande, men deremot den öfriga inhemska utlåningen i aftagande. Uttagen på beviljade kassakreditiv förete ungefärligen enahanda siffror vid 1881 års början och slut. Riksbankens fordringar på vaxlar, lån och kreditiv utgjorde:

	den 31 Dec. 1880.	den 31 Dec. 1881.
för vaxlar	kr. 10,38 millioner	kr. 18,57 millioner
» lån	» 32,85 »	» 28,42 »
» kassakreditiv	» 7,82 »	» 7,48 »
	eller inalles kr. 51,05 millioner	kr. 54,47 millioner.

Af den samtliga enskilda sedelutgifvande banker, jemlikt bestämmelserna i § 31 mom. 7 af bankoreglementet, medgifna rätt till erhållande

från Riksbanken af s. k. vaxlingsförskott i sedlar å 5 kronor, för hvilka förskottsbelopp ränta från och med år 1881 intill utgången af år 1884, då dylik rätt upphör, skall erläggas med 3 % för år, hade vid sistlidna års början följande 18 enskilda banker begagnat sig, nemligen: Skånes, Kopparbergs, Smålands, Göteborgs, Norrköpings, Sundsvalls, Kristianstads, Venersborgs, Skaraborgs läns, Gefleborgs läns, Uplands, Vesterbottens, Borås, Södermanlands, Kalmar, Gotlands, Bohusläns och Oskarshamns.

Härtill hafva under årets lopp kommit Hernösands och Kristinehamns enskilda banker, hvaremot det af Gefleborgs enskilda bank innehafda förskott före årets utgång återbetalts.

Sammanlagda beloppet af dessa förskott utgjorde vid 1881 års början kronor 8,822,300 och vid årets slut 8,598,000 kronor.

Vermlands, Östergötlands, Örebro, Mälardödsprovinsernas, Stockholms, Hallands och Helsinglands enskilda banker hafva under ifrågavarande år ej anmält sig till erhållande af omförmälda slags förskott.

Hvad särskildt afbetalningslånen beträffar, finnes uti senaste revisionsberättelse under § 24 samt i fullmäktiges till Utskottet afgifna berättelse under § 25 redogörelse lemnad rörande fördelningen mellan de särskilda riksbankskontoren och användandet vid hvarterdera af den för dylika lån bestämda fond af högst 12 millioner kronor.

Till upplysning om beloppet af de medel, hvilka för lånerörelsen i dess helhet varit under år 1881 till de särskilda riksbankskontoren anordnade, har Utskottet ansett sig böra meddela följande uppgift.

De för nämnda rörelse anvisade medel utgjorde:

	vid 1881 års början.	vid 1881 års slut.
vid hufvudkontoret	kr. 22,250,000	kr. 21,850,000.
» afdelningskontoret i Göteborg	» 9,500,000	» 9,000,000.
» » i Malmö	» 6,200,000	» 6,100,000.
» » i Luleå	» 2,175,000	» 2,050,000.
» » i Visby	» 950,000	» 1,150,000.
» » i Östersund	» 800,000	» 1,500,000.
» » i Vexjö	»	» 1,500,000.
Summa	kr. 41,875,000	kr. 43,150,000.

Enligt de från afdelningskontoren till Utskottet inkomna berättelser har deras behållna vinst nästlidna år utgjort:

afdelningskontorets i Göteborg	kr. 370,001: 37
» » Malmö	» 254,428: 50
» » Luleå	» 87,293: 60
» » Visby	» 35,615: 05
» » Östersund	» 40,624: 28
» » Vexjö under de tre månader af året detta kontor var i verksamhet ... »	10,944: 93
tillsammans kr. 798,907: 73	

Vinsten vid hufvudkontoret å upp- och utlåningsrörelsen har uppgått till 748,288 kronor 46 öre, dock utan afdrag af de för samma rörelse belöpande förvaltningsutgifter, hvilka icke kunna från öfriga dylika utgifter särskiljas.

Då emellertid i de uti bokslutet för nästlidna år upptagna vinstbeloppen vid de särskilda kontoren icke ingår dessas vinst för hela året 1881, utan i enlighet med hvad förut varit brukligt endast för de tre första kvartalen jemte vinstbeloppen för fjerde kvartalet af nästföregående år, komma de särskilda kontoren att i 1881 års bokslut ingå med följande vinstbelopp, nemligen:

hufvudkontoret med	kr. 630,205: 09
afdelningskontoret i Göteborg med	» 358,184: 06
» » Malmö med	» 256,970: 20
» » Luleå med	» 91,909: 50
» » Visby med	» 36,754: 03
» » Östersund med	» 27,007: 94

tillhopa kr. 1,401,030: 82.

Enligt numera verkställt bokslut för nästlidna år uppgår bankovinsten till 3,261,722 kronor 52 öre. I sammandrag utvisar detsamma följande

Inkomster och vinster:

Upp- och utlåningsrörelsen	kr. 1,401,030: 82.
Ränta på in- och utländska obligationer	» 930,909: 22.
» på lån mot inteckning i landt- och stadsfastigheter (»upphörda lånegrenar»)	» 133,218: 47.
Saldo af upplupna oguldna räntor, jemfördt med detsamma vid 1880 års slut	» 106,889: 03.
Vinst på utrikes vaxelrörelsen	» 653,872: 21.

Transport kr. 3,225,919: 75.

	Transport	kr. 3,225,919: 75.
Vinst på konvertering af Riksgäldskontorets obligationer af åren 1858 och 1860 i thaler preuss. kurant...	»	197,911: 72.
Vinst på deltagandet i svenska statslånet af år 1880	»	97,373: 64.
Vinst på deltagandet i norska statslånet af år 1880 ...	»	8,918: 58.
Skilnad mellan bokföringsvärde och inlösningspris på utlottade obligationer	»	10,598: 68.
Skilnad mellan bokföringsvärde och inlösningspris på försålda obligationer, nemligen:		
a) Allmänna hypoteksbankens fyraprocent-obligationer af år 1879	kr. 189,660: 17.	
b) Åtskilliga jernvägsaktiebolags obligationer	» 40,305: 25.	
c) Rörstrands aktiebolags obligationer	» 28,000: —.	
d) Öfriga sålda obligationer	» 14,803: 13.	» 272,768: 55.
Öfriga inkomster	»	27,311: 82.
		kr. 3,840,802: 74.

Utgifter och förluster:

Förvaltningskostnad vid hufvudkontoret	kr. 472,338: 11.
Välgörenhetsbidrag	» 16,861: 50.
Förlust på gammalt silfver	» 34,133: 88.
D:o på kopparskiljemynt	» 39,701: 23.
Öfriga utgifter	» 16,045: 50.
	kr. 579,080: 22.

Enligt hvad af fullmäktiges protokoll inhemtas hafva, sedan, vid tryckning af beslutade nya slags sedlar å 1,000 kronors-valören, anledning förekommit det särskilda åtgärder borde vidtagas till förebyggande i möjligaste måtto af sedlarnes efterbildning på fotografisk väg, fullmäktige funnit skäl förordna, att den vidare tryckningen af dylika sedlar skulle inställas och att de redan färdiga ej finge i rörelsen utsläppas; hvarjemte dels uppdragits åt sakkunnig person att, efter undersökning af sedlarne, afgifva förslag till de åtgärder och anstalter, som kunde finnas lämpliga för omöjliggörande eller försvårande af efterapning på omförmälda sätt, dels ock lemnats Riksbankens tryckeriföreståndare tillfälle att på utrikes

ort förskaffa sig upplysningar om derstädes vunnen erfarenhet i afseende å medel till betryggande mot dylika efterapningar; och lära dessa undersökningar och erforderliga förarbeten numera hafva framskridit så, att före innevarande års utgång prof å nya slags sedlar äfven af ifrågavarande valör torde kunna blifva fastställdt och tryckning af sådana vidtaga.

På grund af det i § 20 mom. 5 af senast utfärdade bankoreglemente lemnade bemyndigande hafva fullmäktige medgifvit att, räknadt från och med innevarande års början, anvisningar, som på Statskontorets folioräkning vid Riksbankens hufvudkontor utställas af länsstyrelserna i Stockholms län och de sex län, i hvilkas residensstäder afdelningskontor af Riksbanken äro förlagda, må inlösas: de af länsstyrelsen i Stockholm utfärdade i Riksbankens hufvudkontor och de öfriga jemväl vid hufvudkontoret, om de skulle der till inlösen företes, men i öfrigt hvarje länsstyrelses anvisningar endast vid det afdelningskontor, som är i samma stad som länsstyrelsen förlagdt; hvarjemte, i sammanhang härmed, fullmäktige på gjord framställning förklarar, att beträffande inbetalningar af statsmedel till vederbörande afdelningskontor för godtskrifvande å Statskontorets folioräkning hinder från Riksbankens sida ej mötte.

Med omförmälade häraf har Utskottet ock, med afseende derå att dylik förmedling genom Riksbanken af liqvider för statsverkets räkning ej förut ifrågakommit, funnit sig böra något närmare redogöra för de anordningar, som i och för omförmälda slags in- och utbetalningar ansetts böra vidtagas. I sådant hänseende har i hvad Riksbanken rörer bland annat förordnats:

att i hvarje dess afdelningskontor skall, med bibehållande för vederbörande länsstyrelse af förut egande folioräkning, uppläggas en särskild räkning benämnd »Statskontorets folioräkning i Riksbankens hufvudkontor», till hvilken länsstyrelsen hade att dels vid tiden för de nya anordningarnes trädande i kraft öfverföra behållningen å folioräkningen, dels tid efter annan från samma folioräkning öfverflytta medel för att Statskontorets folioräkning vid hufvudkontoret tillgodokomma, hvarförutan enskilde komme att der för Statskontorets räkning insätta medel;

att de anvisningar å Statskontorets folioräkning i hufvudkontoret, hvilka länsstyrelsen utfärdar och afdelningskontoret inlöser, skola krediteras å nyssnämnda Statskontorets folioräkning i hufvudkontoret, samt de å samma räkning insatta medel uteslutande användas, så långt de förslå, till inlösen af ifrågavarande anvisningar;

att länsstyrelserna skola ega att under hvarje kalendervecka utställa anvisningar, de i Göteborg och Malmö för 200,000 kronor, de i öfriga ifrågavarande län till belopp af 100,000 kronor;

att medel till nämnda belopp skulle, bokförda på räkning »förskott för länsstyrelsernas anvisningar», hållas för lånerörelsen afskilda för att endast till det angifna ändamålet vara till förfogande;

att, i den mån å statskontorsräkningen insatta medel icke lemna tillgång till inlösen af länsstyrelsernas anvisningar, till nyssnämnda räkning skall från förskottsräkningen öfverföras hvad till anvisningarnes inlösen erfordras, och att när förskottsräkningens tillgångar minskas så att styrelsen för afdelningskontoret får anledning befara att tillräckliga medel ej finnas för möjligen förestående inlösningar af länsstyrelsens anvisningar, kontorsstyrelsen hade att från hufvudkontoret begära ytterligare förskott;

att om länsstyrelse finner sig behöfva under en kalendervecka utställa anvisningar för tillsammans högre belopp än i Göteborg och Malmö 200,000 kronor och på öfriga ställen 100,000 kronor, den har att sådant för afdelningskontorets styrelse tillkännagifva så lång tid före den ifrågavarande kalenderveckans början, som bestämmes genom en emellan länsstyrelsen och styrelsen för afdelningskontoret träffad öfverenskommelse, som af fullmäktige godkännes;

att, när af de rapporter och uppgifter angående ifrågavarande rörelse, som afdelningskontoren hade att afgifva, framginge att derstädes af länsstyrelsen insatta medel icke motsvarat de inlösta anvisningarne, utan någon del af förskottsmedlen vid kontoret måst för omförmälda inlösen användas, sådant belopp efter vederbörlig granskning och sedan detsamma befunnits riktigt bokföres å den vid hufvudkontoret förda förskottsräkningen;

att i hufvudkontorets folioräkningsbok Statskontorets folioräkning skall föras med särskilda kolumner för Stockholm och för hvarje afdelningskontor för bokföring af insättningar och uttag, öfver hvilken räkning i sin helhet sammandrag efter hvarje veckoafslutning bör uppgöras; samt

att första helgfria dag i hvarje vecka skall i hufvudkontoret tillhandahållas Statskontorets ombud dels en uppgift till län, nummer och belopp å de anvisningar, som under nästföregående vecka blifvit, såsom i afdelningskontor inlösta, Statskontoret i hufvudkontorets räkning påförda, dels ock uppgift å det belopp, hvartill vid nästföregående veckoafslutning samma räkning uppgått.

Derjemte har för den händelse öfverassignering å Statskontorets hos

Riksbanken egande räkning till äfventyrs skulle förekomma, Riksbanken förbehållits rätt att, derest icke senast inom sju dagar efter Statskontoret meddelad underrättelse om öfverassigneringen räkningen vore fylld och, så framt ej, efter uppgjord beräkning, skyndsamt för de medel, Riksbanken sålunda kunde hafva förskotterat, till densamma erlades dess för tiden gällande lägsta utlåningsränta, då kunna genom föreskrift till afdelningskontoren utan vidare omgång upphäfva hela ifrågavarande anordning för medels utbetalande, i följd hvaraf vederbörande hade att noga tillse om öfverassignering egde rum, och i sådant fall skyndsamt derom göra anmälan.

Såsom i senaste revisionsberättelse angående Riksbanken under § 50 förmåles, hafva de för granskning utaf afdelningskontorets i Göteborg räkenskaper och förvaltning för år 1880 utsedde revisorer dels såsom origtigt anmärkt, det kontorsstyrelsen fordrade att vederhäftighetsbevis, för att afseende vid dem skall fästas, skola innehålla ovilkorlig försäkran att lånesökande och löftesmän äro för samtliga sina till Riksbanken ingångna förbindelser fullt vederhäftiga, dels ock att revisorerne hemställt om åläggande för kontorsstyrelsen att tillhandahålla revisorerne de s. k. anmälningssedlarne jemväl till diskonterings-, låne- och kreditivansöknin-
gar, som varda af styrelsen afslagna, och icke blott, såsom hittills egt rum, till de ansökningar af nyssberörda art, som af styrelsen bifallas, hvarjemte upplysning i nämnda paragraf meddelats, att fullmäktige ålagt kontorsstyrelsen att hädanefter förvara nu ifrågavarande anmälningssedlar, intilldess revision af förvaltningen för den tid anmälningssedlarne omfatta försiggått, så att revisorerne kunde, om så önskades, af dem taga del.

Utskottet, som vid nyssnämnda förhållande funnit någon åtgärd å dess sida i sist berörda hänseende icke påkallas, har, med afseende derå att kontorsstyrelsen i Göteborg icke yttrat sig öfver anmärkningen rörande styrelsens förfarande vid pröfning af vederhäftighetsbevis, anmodat fullmäktige att öfver denna anmärkning införskaffa kontorsstyrelsens förklaring och derjemte eget utlåtande afgifva; kommande Utskottet att efter erhållen del af berörda förklaring och utlåtande taga detta ärende i vidare öfvervägande.

Vid sistförflutna riksdag beviljades fullmäktige i Riksbanken ansvarsfrihet för förvaltningen af Riksbankens så väl hufvud- som afdelningskontor under år 1879 äfvensom för de beslut och åtgärder, hvilka finnas upptagna i fullmäktiges protokoll från den 15 Januari 1880 till och med samma dag innevarande år. De nästlidna år härstädes församlade revisorer, hvilka granskat Riksbankens räkenskaper för år 1880, hafva i sin berättelse anmält, att emot Riksbankens förvaltning under den tid granskningen omfattat icke förekommit något att erinra, och de till granskning af afdelningskontorens räkenskaper för samma år af Riksdagen utsedde revisorer hafva uti sina berättelser tillstyrkt ansvarsfrihet för dessa kontors styrelser. Med anledning häraf, och då Banko-Utskottet vid den nu fulländade undersökningen funnit fullmäktige hafva med omsorg och nit fullgjort det dem anförtrordade uppdrag, hemställer Utskottet:

att ansvarsfrihet må beviljas fullmäktige i Riksbanken för förvaltningen af denna inrättnings så väl hufvud- som afdelningskontor under år 1880, äfvensom för de beslut och åtgärder, hvilka finnas omförmälda i fullmäktiges protokoll från den 15 Januari 1881 till samma dag innevarande år.

Stockholm den 20 Februari 1882.

På Utskottets vägnar:

J. J. EKMAN.

Reservation:

af Herr *Gumælius*: »I berättelse till Herrar Bankofullmäktige om verkställd granskning af ett Riksbankens afdelningskontor yttrade inspekterande Bankofullmäktigen den 30 sistlidne September bland annat följande:

Bih. till Riksd. Prot. 1882. 6 Saml. 1 Afd. 3 Häft.

»Styrelsen, som visat sig angelägen om att sprida Riksbankens sedlar inom provinsen, förklarade, att de härutinnan motverkades af Länsstyrelsen, som alltid säljer sina postremissvexlar i en enskild banks kontor, genom hvilket förfarande Länsstyrelsen i högst betydlig grad bidroge till spridande af den enskilda bankens sedlar — ett förfarande, som jag, då Styrelsen uttalade sin önskan derom, ansett mig böra omförmäla.»

Detta uttalande blef, jemte åtskilligt annat, vid första läsningen af Fullmäktiges protokoll med tillhörande handlingar hos Banko-Utskottet antecknad; men vid en senare läsning beslöts med en rösts öfvervigt, att detta ärende skulle utgå från föredragningslistan.

Emellertid synes det just i denna tid, då frågan om ytterligare afdelningskontor från Riksbanken med makt träder fram, vara all anledning göra sig i möjligaste måtto reda för de förhållanden — i vissa fall måhända missförhållanden — under hvilka redan befintliga kontor arbeta; och ur denna synpunkt torde jemväl denna omständighet, som en afdelningsstyrelse ansett sig manad att för den inspekterande och denne för Herrar Bankofullmäktige officiellt anmäla, icke böra af Banko-Utskottet undertryckas, och detta desto mindre, om möjligen det påpekade förhållandet har någon motsvarighet annorstädes.»
